

PRAKTIJKVERHAAL DROES

“Droes is niet zo onschuldig als soms gedacht wordt”

- Droes is een bacteriële infectieziekte die op een klein bedrijf snel om zich heen grijpt.
- De gevolgen hiervan heeft dierenarts Elske van der Mik ervaren toen ze in februari melding kreeg van zieke pony's met hoge koorts en verdikte lymfeklieren. Ze had toevallig net een cursus Droës bij GD gevolgd, waardoor ze goed was voorbereid op de aanpak die bij deze ziekte komt kijken.

Het bedrijf bestond uit ongeveer vijf verschillende kuddes van in totaal 35 paarden. Het is een heel open bedrijf met verschillende eigenaren, dus er komen veel paarden in en uit. “Echt een prototype bedrijf waar makkelijk heel veel mis kan gaan. Alle eigenaren bepalen zelf wat ze doen op het gebied van ontwormen en vaccinaties en de stalhouder is slechts verantwoordelijk voor voldoende hooi, onderdak en het weiland”, vertelt Elske.

PLAN VAN AANPAK

Het vaststellen van droës was dan ook niet heel ingewikkeld. “Ik was vlak ervoor op een bedrijf geweest waar droës heerste en als je dan die dikke klieren voelt is één en één toch wel twee.” Toen droës definitief werd vastgesteld bij drie paarden is er een informatieavond voor de eigenaren georganiseerd. Op die manier kon er met alle betrokkenen een plan van aanpak worden gemaakt. “Je merkt dan dat er veel verschil is in therapiebereidheid. De één is ontzettend bezorgd, terwijl de ander ervan baalt dat er geen buitenritten gemaakt kunnen worden als er droës heerst. Het is op zo'n moment nou eenmaal belangrijk om op het bedrijf te blijven. Je brengt niet alleen je eigen paard in gevaar, maar ook andere paarden die in het bos lopen.” Elske laat weten dat het juist op dit soort kleine bedrijven met weinig controle lastig is om

DIAGNOSTIEK VAN DROES

Van alle infectieziekten die paarden kunnen krijgen, toont GD in het lab droes het meest aan. De ziekte wordt veroorzaakt door de droesbacterie *Streptococcus equi* subsp. *equi*. Die kan gekweekt worden, maar in het GD-laboratorium hebben we ook andere technieken tot onze beschikking. Dat zijn de droes-PCR, een snelle en gevoelige test waarmee we een specifiek stukje DNA van de bacterie aantonen, en de droes-ELISA, een laboratoriumtest die antistoffen meet in bloedmonsters.

PCR

Uit internationaal onderzoek is gebleken dat bacteriekweek maar beperkt gevoelig is als je de droesbacterie wilt aantonen, zeker als je deze techniek vergelijkt met een PCR. Een PCR is een techniek om zeer kleine hoeveelheden van een specifiek stukje DNA te vermeerderen tot er genoeg van is om het aan te tonen. Een PCR op neusswabs, neusspoelingen of luchtzakspoelingen kan zeer bruikbaar zijn bij de diagnostiek en bestrijding van droes. GD heeft een gevoelige en gevalideerde 'realtime-PCR' in huis om *S. equi* subsp. *equi* aan te tonen. Deze test kan gebruikt worden voor individuele monsters en voor gepoolde monsters van maximaal drie neusswabs of -spoelingen, bijvoorbeeld bij een bedrijfsprobleem.

ELISA

Naast de PCR kan GD een ELISA-test uitvoeren. Hiermee kunnen antistoffen tegen de droesbacterie worden aange-toond in bloedserum. Deze test is niet alleen geschikt om recente infecties te detecteren maar ook om dragers op te sporen. Bijna alle paarden ontwikkelen enkele weken na een infectie antistoffen en komen daardoor positief uit de droes-ELISA. Na ongeveer een halfjaar loopt het gehalte antistoffen terug en worden de meeste paarden weer negatief. Bij dragers blijven de antistoffen echter langdurig aanwezig. Deze dieren zullen daardoor nog positief testen bij de ELISA.

besmetting in de hand te houden. "De pensionhouder voert niet veel regie op de gezondheid van de dieren." Toch begrijpt Elske dat wel. "Op een bedrijf met zoveel verloop en verschillende dieren is het erg lastig om een beleid af te spreken. Je hebt te maken met veel verschillende eigenaren en evenzoveel meningen." De vijf kuddes komen allemaal indirect met elkaar in contact. Er is één pad waar iedereen overheen loopt en er zijn twee kruiwagens waar alles mee wordt uitgemest. "De kuddes staan dan wel apart, maar uiteindelijk gaan

moment was er geen ruimte meer om dieren in quarantaine te zetten. Toen ben ik gaan werken met besmette en niet-besmette weilanden." Elske geeft aan dat het belangrijk is zo min mogelijk kruisend paardenverkeer te krijgen. "Je gaat er pragmatisch mee om en bekijkt de situatie wekelijks opnieuw."

IMPACT

Volgens Elske is het belangrijk dat droesuitbraken serieus worden genomen. "Het is niet zo onschuldig als mensen soms denken. Op dit

"Op Bokt.nl vind je maar een deel van het verhaal; het is belangrijk dat mensen het hele verhaal kennen."

ze toch in dezelfde bak rijden. De kans dat dieren elkaar besmetten wordt dan natuurlijk groter."

INFECTIEDRUK

Tijdens de cursus die ze volgde ging het over rode (klinische verschijnselen), oranje (direct of indirect contact met paarden uit de rode groep) en groene (waarschijnlijk geen (in)direct contact) groepen. Op dit bedrijf waren de kuddes volgens Elske allemaal rood of oranje. Hoe roder, hoe hoger de infectiedruk is. "Je wilt die infectiedruk zo laag mogelijk houden, dus daarom heb ik dieren die echt ziek werden in quarantaine gezet. Alleen de eigenaren van die pony's mochten daar hun eigen pony verzorgen." Hoewel er veel maatregelen zijn genomen werd toch de helft van de dieren ziek. "Op een gegeven

bedrijf is uiteindelijk een pony overleden en de impact daarvan is groot. De kans op nog meer dode dieren wordt groter als je het maar gewoon laat doorwoekeren."

De tips en tricks die ze tijdens de cursus heeft meegekregen kwamen dus goed van pas. Het zorgde ervoor dat ze wat steviger in de materie zat. Ook heeft ze het A4'tje met informatie van GD meegegeven aan de gedupeerden. Zo werden ze goed geïnformeerd over de ziekte en de mogelijkheden. "Beter goed geleend dan slecht verzonnen toch? Veel mensen halen hun informatie van bijvoorbeeld Bokt.nl, maar daar vind je vaak maar een deel van het verhaal. Ik denk dat het belangrijk is dat mensen het hele verhaal kennen." ●